

UMOWA
MIĘDZY RZĄDEM ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA
WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ
A
RZĄDEM POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ
W SPRAWIE POPIERANIA I WZAJEMNEJ OCHRONY INWESTYCJI

Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, dążąc do stworzenia korzystnych warunków dla rozszerzenia inwestycji realizowanych przez inwestorów jednego państwa na terytorium drugiego państwa;

uznając, że popieranie i wzajemna ochrona takich inwestycji umową międzynarodową wpłynie na pobudzenie przedsiębiorczości i przyczyni się do rozwoju stosunków gospodarczych między obu państwami;

uzgodniły co następuje:

ARTYKUŁ 1

Definicje

Dla celów niniejszej Umowy:

- (a) pojęcie "inwestycja" oznacza wszelkie mienie, związane z działalnością gospodarczą nabyte począwszy od 26 maja 1976 roku, a w szczególności choć nie wyłącznie:
  - (i) własność ruchomości i nieruchomości jak również wszelkie inne prawa rzeczowe takie jak hipoteka, kupieckie prawo zatrzymania lub zastaw,
  - (ii) akcje i udziały, obligacje spółki oraz wszelkie inne rodzaje udziałów w spółce,
  - (iii) roszczenia pieniężne lub o inne świadczenia kontraktowe, mające wartość finansową,
  - (iv) prawa własności intelektualnej oraz "good will"
  - (v) układy gospodarcze powstałe z mocy prawa lub postanowień kontraktu;
- (b) postanowienia niniejszej Umowy nie dotyczą praw i obowiązków obu Umawiających się Stron względem inwestycji dokonanych przed dniem 26 maja 1976 r.;
- (c) zmiana formy, w której mienie zostało zainwestowane nie zmienia jego charakteru jako inwestycji;
- (d) pojęcie "przychody" oznacza kwoty uzyskane z inwestycji i w szczególności, ale nie wyłącznie, obejmuje zyski, odsetki, dochody z kapitału, dywidendy, należności licencyjne i opłaty;
- (e) pojęcie "inwestor" oznacza w odniesieniu do każdej z Umawiających się Stron:
  - (i) osoby fizyczne, posiadające obywatelstwo danej Umawiającej się Strony,
  - (ii) wszelkie spółki, firmy, organizacje oraz stowarzyszenia założone lub utworzone zgodnie z prawem tej Umawiającej się Strony lub prawem obowiązującym na terytorium, na które niniejsza Umowa została rozciągnięta zgodnie z postanowieniami Artykułu 11;
- (f) pojęcie "terytorium" oznacza:
  - (i) w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa: Wielką Brytanię i Irlandię Północną oraz wszelkie terytoria, na które niniejsza Umowa została rozciągnięta zgodnie z postanowieniami Artykułu 11,
  - (ii) w odniesieniu do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej: terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej;
- (g) pojęcie "Umawiająca się Strona" oznacza, w zależności od kontekstu, Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub Polską Rzeczpospolitą Ludową.

ARTYKUŁ 2

Popieranie i ochrona inwestycji

(1) Każda z Umawiających się Stron będzie popierać i stwarzać dla inwestorów drugiej Umawiającej się Strony korzystne warunki do inwestowania kapitału na swoim terytorium i dopuści taki kapitał, z zastrzeżeniem uprawnień wynikających z jej ustawodawstwa.

(2) Inwestycje dokonane przez inwestorów każdej z Umawiających się Stron będą przez cały czas korzystały ze sprawiedliwego i równego traktowania oraz zapewni się im pełną ochronę i bezpieczeństwo na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Każda z Umawiających się Stron nie będzie w jakimkolwiek przypadku naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny praw inwestora drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągania korzyści lub rozporządzania inwestycjami na swoim terytorium. Każda Umawiająca się Strona będzie przestrzegać wszelkich zobowiązań, które może ona przyjąć w odniesieniu do inwestycji dokonanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony.

ARTYKUŁ 3

Klauzula narodowa, klauzula największego uprzywilejowania

(1) Każda z Umawiających się Stron przyzna inwestycjom dokonany na swoim terytorium oraz przychodom uzyskiwanym z tego tytułu przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane przez nią inwestycjom lub przychodom z nich uzyskiwanym przez swoich inwestorów lub inwestycjom lub przychodom z nich uzyskiwanym przez inwestorów z któregośkolwiek państwa trzeciego.

(2) Każda Umawiająca się Strona przyzna na swoim terytorium inwestorom drugiej Umawiającej się Strony, w odniesieniu do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągania korzyści lub rozporządzania ich inwestycjami, traktowanie nie mniej korzystne niż to, które ona przyzna swoim własnym inwestorom lub inwestorom z któregośkolwiek państwa trzeciego.

ARTYKUŁ 4

Odszkodowanie za straty

Inwestorom jednej Umawiającej się Strony, których inwestycje na terytorium drugiej Umawiającej się Strony doznały uszczerbku w wyniku wojny lub innego konfliktu zbrojnego, rewolucji, stanu wyjątkowego, buntu, powstania lub zamieszek na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, zostanie przyznane przez drugą Umawiającą się Stronę, w odniesieniu do odtworzenia, odszkodowania, kompensaty lub innego uregulowania, traktowanie nie mniej korzystne niż to, które druga Umawiająca się Strona przyznaje własnym inwestorom lub inwestorom któregośkolwiek państwa trzeciego. Wynikające z powyższego płatności będą niezwłocznie i swobodnie transferowane.

ARTYKUŁ 5

Wywłaszczenie

(1) Inwestycje dokonane przez inwestorów jednej z Umawiających się Stron nie zostaną znacjonalizowane, wywłaszczone lub poddane środkom wywołującym skutki równoznaczne z nacjonalizacją lub wywłaszczeniem (dalej zwanym "wywłaszczeniem") na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, chyba że nastąpi to w interesie publicznym nie mającym charakteru dyskryminacyjnego, za niezwłocznym, właściwym i skutecznym odszkodowaniem. Odszkodowanie takie powinno odpowiadać rzeczywistej wartości wywłaszczonej inwestycji, bezpośrednio przed wywłaszczeniem lub zanim wywłaszczenie stało się publicznie wiadome, w zależności od tego, która z tych okoliczności nastąpiła wcześniej, i będzie płatne w ciągu trzech miesięcy od wywłaszczenia w formie nadającej się do spieniężenia i swobodnego transferu. Dotknięty powyższym inwestor będzie miał prawo, na mocy ustawodawstwa tej Umawiającej się Strony, która dokonała wywłaszczenia, do niezwłocznego rozpatrzenia przez sąd lub inny niezależny organ tej Strony jego sprawy i dokonania wyceny jego inwestycji zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym ustępie.

(2) W przypadku gdy Umawiająca się Strona wyłącza mienie spółki założonej lub utworzonej na podstawie ustawodawstwa obowiązującego gdziekolwiek na jej terytorium, w której inwestorzy drugiej Umawiającej się Strony posiadają udziały, zapewni ona inwestorom drugiej Umawiającej się Strony posiadającym wspomniane wyżej udziały, stosowanie postanowień ustępu 1 niniejszego Artykułu w zakresie niezbędnym do zagwarantowania bezzwłocznego, właściwego i skutecznego odszkodowania w odniesieniu do ich inwestycji.

ARTYKUŁ 6

Transfer inwestycji i przychodów

(1) W odniesieniu do inwestycji każda Umawiająca się Strona gwarantuje inwestorom drugiej Umawiającej się Strony nieograniczony transfer do kraju miejsca ich zamieszkania lub siedziby, należności z tytułu dokonanych przez nich inwestycji i przychodów uzyskanych w walutach wymiennalnych, z zastrzeżeniem prawa każdej Umawiającej się Strony do stosowania w przypadku wystąpienia wyjątkowych trudności w bilansie płatniczym przez ograniczony czas, w sposób sprawiedliwy i w dobrej wierze, uprawnień wynikających z jej ustawodawstwa. Uprawnienia te nie będą jednak wykorzystywane dla wstrzymania transferu zysku, odsetek, dywidend, należności licencyjnych i opłat; w odniesieniu do inwestycji i innych form przychodu gwarantuje się transfer co najmniej 20% rocznie.

(2) Transfer będzie dokonywany bez zwłoki w takiej walucie wymiennalnej, w której kapitał był pierwotnie zainwestowany lub jakiegokolwiek innej walucie wymiennalnej, uzgodnionej między inwestorem a zainteresowaną Umawiającą się Stroną. W braku odmiennego uzgodnienia z inwestorem, transfery będą dokonywane według kursu stosowanego w dniu transferu, zgodnie z przepisami dewizowymi obowiązującymi w tej Umawiającej się Stronie, na terytorium której została dokonana inwestycja.

(3) W odniesieniu do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przewidziany w ustępie 1 oraz 2 niniejszego Artykułu transfer waluty wymiennalnej przez inwestorów ze Zjednoczonego Królestwa będzie dokonywany z rachunku dewizowego inwestora transferującego tę walutę. W przypadku jeżeli na rachunku prowadzonym w walutach wymiennalnych nie będzie wystarczającej kwoty do transferu, Polska Rzeczpospolita Ludowa zezwoli na wymianę waluty polskiej na walutę wymiennalną w celu dokonania transferu w następujących przypadkach:

- (a) wpływów pochodzących z całkowitej lub częściowej likwidacji inwestycji;
- (b) należności licencyjnych pochodzących z tytułów wymienionych w Artykule 1(a)(iv);
- (c) płatności w ramach umowy kredytowej związanej z którąkolwiek inwestycją dokonaną przez inwestorów ze Zjednoczonego Królestwa na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej; i
- (d) zysków, odsetek, dochodów z kapitału, dywidend, opłat i innych rodzajów przychodów inwestora pod warunkiem udzielenia indywidualnego zezwolenia przez kompetentne władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej według ich uznania.

ARTYKUŁ 7

Wyłączenia

Postanowienia niniejszej Umowy dotyczące traktowania nie mniej korzystnego niż przyznane inwestorom jednej z Umawiających się Stron lub z któregośkolwiek państwa trzeciego nie będą interpretowane jako nakładające na jedną z Umawiających się Stron obowiązek objęcia inwestorów drugiej Umawiającej się Strony korzyściami z tytułu jakiegokolwiek traktowania, preferencji lub przywileju wynikających z:

- (a) istniejących lub przyszłych unii celnych, organizacji wzajemnej pomocy gospodarczej lub podobnych międzynarodowych porozumień, których jedna z Umawiających się Stron jest lub może być stroną;
- (b) którejkolwiek międzynarodowej umowy lub porozumienia dotyczących w całości lub głównie opodatkowania lub jakiegokolwiek z wewnętrznych przepisów dotyczących w całości lub głównie opodatkowania.

ARTYKUŁ 8

Rozstrzygnięcie sporów między inwestorem a państwem-gospodarzem

(1) Spory między inwestorem jednej Umawiającej się Strony i drugą Umawiającą się Stroną dotyczące zobowiązań tej Umawiającej się Strony wynikających z Artykułu 5 niniejszej Umowy i dotyczących inwestycji tego inwestora, które nie zostały polubownie rozstrzygnięte w przeciągu trzech miesięcy od daty pisemnego zawiadomienia o roszczeniu zostaną, na życzenie którejkolwiek ze stron, przekazane do rozstrzygnięcia w drodze arbitrażu międzynarodowego.

(2) W przypadku przekazania sporu do arbitrażu międzynarodowego inwestor i Umawiająca się Strona będący stronami sporu mogą wyrazić zgodę na rozstrzygnięcie go przez:

- (a) Międzynarodowe Centrum dla Rozstrzygnięcia Sporów Inwestycyjnych (uwzględniając odpowiednie postanowienia Konwencji o Rozstrzygnięciu Sporów dotyczących Inwestycji między Państwami i Obywatelami innych Państw wyłożonej do podpisu w Waszyngtonie dnia 18 marca 1965 roku w przypadku, jeśli Polska Rzeczpospolita Ludowa stanie się stroną tej Konwencji oraz Dodatkowych Ułatwień w zakresie organizacji postępowania pojednawczego, arbitrażowego i ustalania faktów); lub
- (b) arbitra międzynarodowego bądź trybunał arbitrażowy ad hoc:
  - (i) na mocy porozumienia między stronami sporu,
  - (ii) ustanowiony, zgodnie z Regulami Arbitrażowymi Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego.

Jeśli po upływie trzech miesięcy od daty pisemnego zawiadomienia o roszczeniu nie osiągnięto porozumienia co do odpowiedniego trybu, strony sporu przedstawią go do arbitrażu zgodnie z Regulami Arbitrażowymi Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego obowiązującymi w danym okresie. Strony sporu mogą w formie pisemnej uzgodnić zmianę tych Regul.

ARTYKUŁ 9

Spory między Umawiającymi się Stronami

(1) Spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania niniejszej Umowy powinny, jeśli to możliwe, być rozstrzygane w drodze dyplomatycznej.

(2) Jeśli spór między Umawiającymi się Stronami nie może być w ten sposób rozstrzygnięty, zostanie on, na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony, przedłożony do rozstrzygnięcia trybunałowi arbitrażowemu.

(3) Trybunał arbitrażowy zostanie utworzony dla każdej poszczególnej sprawy w następujący sposób. W ciągu dwóch miesięcy, licząc od dnia otrzymania wniosku o wszczęcie postępowania arbitrażowego, każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego członka trybunału. Wyznaczeni członkowie trybunału wybiorą następnie obywatela państwa trzeciego, który po zatwierdzeniu przez obydwie Umawiające się Strony zostanie przewodniczącym trybunału. Przewodniczący będzie wyznaczony w ciągu dwóch miesięcy od daty powołania pozostałych członków trybunału.

(4) Jeżeli w terminie określonym w ustępie 3 niniejszego Artykułu nie dokonano wymaganych nominacji, każda Umawiająca się Strona może, w braku innych uzgodnień, zwrócić się o ich dokonanie do Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. Jeżeli Przewodniczący jest obywatelem Umawiającej się Strony lub jakiegokolwiek inne przyczyny uniemożliwiają mu wypełnienie tej funkcji, należy o dokonanie nominacji zwrócić się do Wiceprzewodniczącego. Jeżeli Wiceprzewodniczący jest obywatelem Umawiającej się Strony lub z innych względów nie może wypełnić wspomnianej funkcji, należy zwrócić się o dokonanie niezbędnych nominacji do najstarszego rangą członka Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, który nie jest obywatelem żadnej z Umawiających się Stron.

(5) Trybunał arbitrażowy orzeka większością głosów. Orzeczenia takie będą wiążące dla obu Umawiających się Stron. Każda z nich ponosi koszty własnego członka trybunału oraz koszty jej udziału w postępowaniu arbitrażowym; koszty Przewodniczącego i pozostałe koszty pokrywają w równych częściach Umawiające się

Strony. Trybunał może jednak w orzeczeniu ustalić większy udział w kosztach jednej z Umawiających się Stron i orzeczenie takie będzie wiążące dla obu Umawiających się Stron. Trybunał określi tryb swojego postępowania.

ARTYKUŁ 10

Subrogacja

(1) Jeśli jedna Umawiająca się Strona lub jej wyznaczona agencja dokona płatności w ramach odszkodowania przyznanego w związku z inwestycją dokonaną na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, druga Umawiająca się Strona uzna przejęcie przez pierwszą Umawiającą się Stronę lub jej wyznaczoną agencję, z mocy prawa lub w wyniku czynności prawnej, wszelkich praw i roszczeń strony, której wypłacono odszkodowanie do faktycznej jego wysokości oraz uzna, że pierwsza Umawiająca się Strona lub jej wyznaczona agencja jest uprawniona do wykonywania tych praw i dochodzenia roszczeń z tytułu subrogacji, w tym samym zakresie w jakim przysługiwały one stronie, której wypłacono odszkodowanie.

(2) Pierwsza Umawiająca się Strona lub jej wyznaczona agencja będzie uprawniona w każdej sytuacji do takiego samego traktowania, w zakresie praw i roszczeń nabytych przez nią z tytułu przejęcia oraz wszelkich płatności otrzymanych w trakcie dochodzenia tych praw i roszczeń, do którego była uprawniona na mocy niniejszej Umowy, w odniesieniu do inwestycji i związanych z nią przychodów, strona której wypłacono odszkodowanie.

ARTYKUŁ 11

Zakres terytorialny

W chwili podpisywania niniejszej Umowy lub w jakimkolwiek późniejszym terminie postanowienia niniejszej Umowy mogą być rozciągnięte na takie terytoria, za międzynarodowe stosunki których odpowiedzialny jest Rząd Zjednoczonego Królestwa, co będzie uzgodnione między Umawiającymi się Stronami w drodze wymiany not.

ARTYKUŁ 12

Wejście w życie

Każda Umawiająca się Strona dokona notyfikacji drugiej Umawiającej się Stronie o zakończeniu procedury wymaganej przez jej prawo dla wejścia Umowy w życie. Niniejsza Umowa wchodzi w życie po upływie 30 dni od daty drugiej notyfikacji.

ARTYKUŁ 13

Okres obowiązywania i wygaśnięcie

Niniejsza Umowa pozostaje w mocy w ciągu 10 lat. Po tym okresie zachowa ona swoją moc aż do upływu 12 miesięcy od daty, w której jedna z Umawiających się Stron przekaże pisemne zawiadomienie o jej wypowiedzeniu drugiej Umawiającej się Stronie. W odniesieniu do inwestycji dokonanych w czasie obowiązywania Umowy jej postanowienia zachowują moc w ciągu 15 lat od daty jej wygaśnięcia, nie naruszając możliwości stosowania powszechnie obowiązujących zasad prawa międzynarodowego po upływie tego okresu.

Na dowód czego niżej podpisani i należycie upoważnieni przez ich właściwe Rządy podpisali tę Umowę.

Sporządzono w dwóch egzemplarzach dnia 8 grudnia 1987 roku, w językach angielskim i polskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

Za Rząd Zjednoczonego Królestwa
Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej:

Za Rząd Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej:

GEOFFREY HOWE

M. ORZECZOWSKI